

2023/2204

19.10.2023

TŁUMACZENIE

**UMOWA MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A REPUBLIKĄ MOŁDAWII, W SPRAWIE STATUSU PARTNERSKIEJ
MISJI UNII EUROPEJSKIEJ W MOŁDAWII**

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „UE”

z jednej strony, oraz

REPUBLIKA MOŁDAWII, zwana dalej „państwem przyjmującym”

z drugiej strony,

razem zwane dalej „stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC:

- pismo z 28 stycznia 2023 r. od premier Republiki Mołdawii do Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,
- pismo z 19 maja 2023 r. od premiera Republiki Mołdawii do Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,
- decyzję Rady (WPZiB) 2023/855 z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie partnerskiej misji Unii Europejskiej w Mołdawii (EUPM Moldova) ⁽¹⁾,
- fakt, że niniejsza umowa nie będzie miała wpływu na prawa ani obowiązki stron wynikające z umów międzynarodowych ani innych instrumentów ustanawiających międzynarodowe sądy i trybunały, w tym ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza umowa ma zastosowanie do partnerskiej misji Unii Europejskiej w Mołdawii (EUPM Moldova) oraz do jej personelu.
2. Niniejsza umowa ma zastosowanie wyłącznie na terytorium Republiki Mołdawii.
3. Do celów niniejszej umowy:
 - a) „EUPM” lub „misja” oznacza partnerską misję UE w Mołdawii (EUPM Moldova) utworzoną przez Radę Unii Europejskiej na mocy decyzji (WPZiB) 2023/855, w tym jej komponenty, jednostki, dowództwo i personel rozmieszczony na terytorium państwa przyjmującego i przydzielony misji EUPM Moldova;
 - b) „szef misji” oznacza szefa misji EUPM, mianowanego przez Radę Unii Europejskiej;
 - c) „Unia Europejska (UE)” oznacza stałe organy UE, a także ich personel;
 - d) „personel EUPM” oznacza szefa misji, personel misji oddelegowany przez państwa członkowskie UE, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i instytucje UE oraz państwa spoza UE zaproszone przez UE do udziału w EUPM, personel międzynarodowy zatrudniony na podstawie umów przez EUPM i rozmieszczony w celu przygotowania, wsparcia i realizacji misji oraz personel skierowany w podróż służbową przez państwo wysyłające, instytucję UE lub ESDZ w ramach misji. Definicja nie obejmuje kontrahentów handlowych ani personelu miejscowego;
 - e) „dowództwo” oznacza dowództwo EUPM w Republice Mołdawii;
 - f) „państwo wysyłające” oznacza każde państwo członkowskie UE lub państwo spoza UE, które oddelegowało personel do misji;

⁽¹⁾ Dz.U. L 110 z 25.4.2023, s. 30.

- g) „obiekty” oznaczają wszystkie budynki, pomieszczenia, instalacje i grunt niezbędne do prowadzenia działalności przez misję, jak również do zakwaterowania personelu misji;
- h) „personel miejscowy” oznacza członków personelu będących obywatelami państwa przyjmującego lub zamieszkujących stale na jego terytorium;
- i) „korespondencja służbowa” oznacza wszelką korespondencję związaną z EUPM i z jej funkcjami, z widocznymi na zewnątrz znakami jej charakteru i może zawierać wyłącznie korespondencję dotyczącą EUPM lub przesyłki służbowe;
- j) „kontrahent” oznacza każdą osobę, która dostarcza towary lub świadczy usługi dla EUPM związane z działalnością misji;
- k) „środki transportu EUPM” oznaczają wszelkie pojazdy i inne środki transportu należące do EUPM bądź przez nią wypożyczane lub czarterowane;
- l) „majątek EUPM” oznacza sprzęt, w tym środki transportu, oraz towary konsumpcyjne niezbędne dla EUPM.

Artykuł 2

Przepisy ogólne

1. EUPM oraz personel EUPM przestrzegają przepisów ustawowych i wykonawczych państwa przyjmującego, a także powstrzymują się od wszelkich działań lub wszelkiej działalności niezgodnych z celami EUPM.
2. EUPM zachowuje niezależność w wykonywaniu swoich funkcji na podstawie niniejszej umowy. Państwo przyjmujące respektuje jednolity i międzynarodowy charakter EUPM.
3. Szef misji regularnie informuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych państwa przyjmującego o liczbie personelu EUPM stacjonującego na terytorium państwa przyjmującego i jego funkcjach.

Artykuł 3

Identyfikacja

1. Członkowie personelu EUPM otrzymują dokument akredytacyjny wydany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej państwa przyjmującego i są identyfikowani przy jego pomocy:
 - a) Członkowie personelu EUPM rozmieszczonego na okres dłuższy niż 90 dni otrzymują kartę identyfikacyjną potwierdzającą ich status.
 - b) Członkowie personelu EUPM rozmieszczonego na okres krótszy niż 90 dni otrzymują pismo potwierdzające ich status i ważne przez okres ich pobytu.

EUPM powiadamia z wyprzedzeniem Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych państwa przyjmującego o przybyciu nowych członków personelu.

2. Środki transportu EUPM mogą być opatrzone wyraźnymi oznaczeniami identyfikacyjnymi EUPM, których wzory są dostarczane odnośnym organom państwa przyjmującego, oraz tablicami rejestracyjnymi dostarczczanymi misjom dyplomatycznym w republice Mołdawii, a członkowie personelu EUPM mogą nosić wyraźne oznaczenia identyfikacyjne EUPM.
3. EUPM ma prawo wywiesić flagę UE w siedzibie dowództwa i w każdym innym miejscu, samą lub wraz z flagą państwa przyjmującego, zgodnie z decyzją szefa misji. Flagi narodowe lub oznaczenia poszczególnych kontyngentów narodowych EUPM mogą być umieszczone na obiektach misji, jej pojazdach i innych środkach transportu, a także na mundurach, zgodnie z decyzją szefa misji.

Artykuł 4

Przekraczanie granic i poruszanie się na terytorium państwa przyjmującego

1. Personel EUPM oraz jej majątek, w tym środki transportu, przekraczają granicę państwa przyjmującego na oficjalnych przejściach granicznych i przez międzynarodowe korytarze powietrzne.
 2. Państwo przyjmujące ułatwia wjazd personelu EUPM oraz przywiezienie majątku EUPM, w tym środków transportu, na swoje terytorium, jak również wyjazd personelu EUPM oraz wywiezienie majątku EUPM, w tym środków transportu, ze swojego terytorium. Członkowie personelu EUPM przekraczają granicę państwową Republiki Mołdawii z ważnym paszportem. Podczas odprawy granicznej przeprowadzanej przy wjeździe na terytorium państwa przyjmującego i wyjeździe z niego personel EUPM posiadający kartę akredytacyjną lub pismo akredytacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1, jest zwolniony z kontroli i procedur celnych.
 3. Personel EUPM nie podlega przepisom państwa przyjmującego regulującym wymogi imigracyjne w zakresie okresu pobytu, rejestracji i kontroli cudzoziemców, jednak nie nabywa żadnych praw do stałego pobytu lub zamieszkania na terytorium państwa przyjmującego. Personel EUPM posiadający kartę akredytacyjną lub pismo akredytacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1, może przebywać w Mołdawii przez okres swojego udziału w EUPM.
- Członkowie rodziny towarzyszący członkom personelu EUPM na terytorium Republiki Mołdawii legalizują swoją obecność w tym kraju na podstawie ogólnej procedury określonej w ustawodawstwie dotyczącym obcokrajowców.
4. Majątek EUPM, w tym środki transportu EUPM, wwożone na terytorium państwa przyjmującego, przewożone przez nie lub wywożone z niego, są zwolnione z obowiązku przedstawienia spisów lub innych dokumentów celnych oraz z wszelkich kontroli, z wyjątkiem dokumentów potwierdzających ich status.
 5. Personel EUPM może kierować pojazdami oraz obsługiwać statki powietrzne i wszelkie inne środki transportu na terytorium państwa przyjmującego pod warunkiem posiadania — odpowiednio — ważnych krajowych lub międzynarodowych praw jazdy lub licencji pilota. Państwo przyjmujące uznaje ważność praw jazdy lub licencji pilota posiadanych przez członków personelu EUPM, nie pobierając z tego tytułu podatków ani opłat.
 6. EUPM i członkowie personelu EUPM wraz ze swoimi środkami transportu, sprzętem i zaopatrzeniem korzystają z prawa do swobodnego i nieograniczonego przemieszczania się po terytorium państwa przyjmującego, w tym w jego przestrzeni powietrznej, zgodnie z prawodawstwem krajowym państwa przyjmującego.

W razie potrzeby, możliwe jest zawarcie dodatkowych uzgodnień, zgodnie z art. 18.

7. Do celów podróży służbowych członkowie personelu EUPM mogą korzystać z publicznych dróg, mostów oraz portów lotniczych bez obowiązku uiszczania ceł, opłat, opłat drogowych, podatków czy innych należności. EUPM nie zwalnia się z uzasadnionych opłat za usługi zamówione i wykonane na zasadach mających zastosowanie do usług świadczonych na rzecz obywateli państwa przyjmującego.

Artykuł 5

Przywileje i immunitety przyznane EUPM przez państwo przyjmujące

1. Obiekty EUPM są nietykalne. Urzędnicy państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody szefa misji.
2. Obiekty EUPM, ich wyposażenie i inny majątek, które się w nich znajdują, jak również ich środki transportu nie podlegają rewizji, rekwizycji, zajęciu ani egzekucji.
3. EUPM, jej mienie i majątek objęte są immunitetem jurysdykcyjnym, niezależnie od tego, gdzie i w czym posiadaniu się znajdują.
4. Archiwa i dokumenty EUPM są nietykalne zawsze i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.
5. Korespondencja służbowa EUPM jest nietykalna.
6. Korespondencję EUPM można powierzyć kurierowi. Kurier musi być posiadaczem oficjalnego dokumentu potwierdzającego jego status i określającego liczbę paczek korespondencji oraz musi być chroniony przez państwo przyjmujące przy wykonywaniu swoich funkcji. Osoby te korzystają z nietykalności osobistej i nie podlegają żadnej formie aresztowania lub zatrzymania.

7. EUPM jest zwolniona ze wszystkich krajowych, regionalnych i lokalnych opłat, podatków i należności o podobnym charakterze w odniesieniu do przywożonych towarów, świadczonych usług oraz obiektów wykorzystywanych przez EUPM do celów EUPM. Zwolnienie z VAT zakupu towarów lub usług do użytku służbowego przez EUPM przyjmuje formę zwrotu zgodnie z warunkami określonymi w prawodawstwie państwa przyjmującego. EUPM nie jest zwolniona z opłat, podatków ani należności stanowiących zapłatę za wyświadczone usługi.

8. Państwo przyjmujące zezwala na przywóz przedmiotów potrzebnych do celów EUPM i zwalnia je z wszelkich cel, opłat, opłat drogowych, podatków i podobnych należności innych niż opłaty za przechowywanie, przewóz i inne usługi zamówione i świadczone.

Artykuł 6

Przywileje i immunitety przyznane personelowi EUPM przez państwo przyjmujące

1. Personel EUPM nie podlega aresztowaniu ani zatrzymaniu w żadnej formie.
2. Dokumenty, korespondencja i majątek personelu EUPM są nietykalne, z wyjątkiem przypadku przedsięwzięcia środków egzekucyjnych dozwolonych na mocy ust. 6.
3. Personel EUPM korzysta z immunitetu od jurysdykcji karnej państwa przyjmującego we wszystkich okolicznościach. Przywileje przyznane personelowi EUPM i immunitet od jurysdykcji karnej państwa przyjmującego nie wyłączają go spod jurysdykcji państwa wysyłającego. Immunitet od jurysdykcji karnej państwa przyjmującego, z którego korzystają członkowie personelu EUPM, może zostać uchylony — w zależności od przypadku — przez państwo wysyłające lub odnośną instytucję UE. Uchylenie takie musi zawsze być wyraźnym uchYLENIEM.
4. Członkowie personelu EUPM korzystają z immunitetu od jurysdykcji cywilnej i administracyjnej państwa przyjmującego w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych i wszystkich działań podejmowanych przez nich podczas pełnienia obowiązków służbowych. Szef misji oraz właściwy organ państwa wysyłającego lub właściwa instytucja UE są niezwłocznie powiadamiani o każdym przypadku wszczęcia przed sądem państwa przyjmującego jakiegokolwiek postępowania cywilnego przeciwko członkowi personelu EUPM. Przed wszczęciem postępowania sądowego szef misji oraz właściwy organ państwa wysyłającego lub właściwa instytucja UE przedkłada sądowi dokument poświadczający, czy działanie, o którym mowa, zostało podjęte przez członka personelu EUPM w ramach pełnienia obowiązków służbowych. Jeżeli działanie to zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, nie wszczyna się postępowania i stosuje się postanowienia art. 16. Jeżeli działanie to nie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, można kontynuować postępowanie. Poświadczenie szefa misji oraz właściwego organu państwa wysyłającego lub właściwej instytucji UE jest wiążące dla jurysdykcji państwa przyjmującego i państwo to nie może go zakwestionować. Wszczęcie postępowania przez członka personelu EUPM uniemożliwia mu powoływanie się na immunitet jurysdykcyjny w stosunku do powództw wzajemnych powiązanych bezpośrednio z powództwem głównym.
5. Członkowie personelu EUPM nie są zobowiązani do składania zeznań w charakterze świadka.
6. W stosunku do członków personelu EUPM nie mogą być przedsięwzięte żadne środki egzekucyjne, z wyjątkiem przypadków, w których wszczęto przeciwko nim postępowanie cywilne nie powiązane z pełnieniem obowiązków służbowych. Mienie członków personelu EUPM nie podlega zajęciu w celu wykonania wyroku, postanowienia lub nakazu sądowego, jeżeli szef misji poświadczy, iż jest ono niezbędne do wykonywania ich obowiązków służbowych. W postępowaniu cywilnym członkowie personelu EUPM nie podlegają ograniczeniu wolności osobistej ani innym środkom przymusu.
7. Immunitet członków personelu EUPM od jurysdykcji państwa przyjmującego nie wyłącza ich spod jurysdykcji odpowiednich państw wysyłających.
8. W zakresie usług świadczonych na rzecz EUPM członkowie personelu EUPM podlegają zwolnieniom od przepisów o ubezpieczeniach społecznych, które mogą obowiązywać w państwie przyjmującym.
9. Członkowie personelu EUPM zwolnieni są w państwie przyjmującym z wszelkich form opodatkowania dochodów i wynagrodzeń, wypłacanych im przez EUPM lub państwa wysyłające, a także z opodatkowania wszelkich innych dochodów pochodzących spoza państwa przyjmującego.
10. Państwo przyjmujące, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi, które może przyjąć, zezwala na przywóz przedmiotów przeznaczonych do osobistego użytku członków personelu EUPM i zwalnia z wszelkich cel, podatków i innych związanych z tym należności, z wyjątkiem należności za przechowywanie, przewóz i podobne usługi w odniesieniu do takich przedmiotów. Państwo przyjmujące zezwala również na wywóz takich przedmiotów. Zwolnienie z VAT zakupu towarów lub usług do użytku osobistego lub w celach konsumpcyjnych przez członków personelu EUPM przyjmuje formę zwrotu zgodnie z warunkami określonymi w prawodawstwie państwa przyjmującego.

11. Osobisty bagaż członków personelu EUPM jest zwolniony z kontroli, chyba że istnieją poważne podstawy do przypuszczenia, że zawiera on przedmioty, które nie są przeznaczone do osobistego użytku członków personelu EUPM, lub przedmioty, których przywóz lub wywóz jest zabroniony przez przepisy państwa przyjmującego lub które podlegają przepisom państwa przyjmującego w zakresie kwarantanny. Kontrola takiego bagażu osobistego przeprowadzona jest jedynie w obecności zainteresowanego członka personelu EUPM lub upoważnionego przedstawiciela EUPM.

12. Członkowie personelu EUPM uprawnieni do przywilejów i immunitetów korzystają z nich od momentu wjazdu na terytorium państwa przyjmującego w celu objęcia stanowiska lub, jeżeli już przebywają na jego terytorium, od momentu powiadomienia Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej o ich powołaniu.

13. Po zakończeniu funkcji członka personelu EUPM korzystającego z przywilejów i immunitetów takie przywileje i immunitety wygasają zazwyczaj z chwilą opuszczenia przez niego kraju lub po upływie rozsądnego okresu, w którym ma to nastąpić, ale pozostają w mocy do tego czasu, nawet w przypadku konfliktu zbrojnego. Jednak w odniesieniu do działań podejmowanych przez taką osobę w ramach pełnienia przez nią funkcji członka misji nadal obowiązuje immunitet.

Artykuł 7

Personel miejscowy

Pracownicy EUPM Moldova będący obywatelami Republiki Mołdawii, stałymi rezydentami Republiki Mołdawii lub kontrahentami handlowymi nie korzystają z immunitetów, przywilejów i udogodnień, o których mowa w art. 6. Niezależnie od tego przepisu, personel miejscowy korzysta z immunitetu w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych podczas pełnienia obowiązków służbowych. Państwo przyjmujące sprawuje jednak jurysdykcję nad tym personelem w taki sposób, aby nie zakłócać w sposób nieuzasadniony wypełniania przez niego obowiązków związanych z EUPM.

Artykuł 8

Sąd właściwy

Właściwe organy państwa wysyłającego, w porozumieniu z właściwymi organami państwa przyjmującego, mają prawo w pełni sprawować na terytorium państwa przyjmującego jurysdykcję karną oraz władzę dyscyplinarną przyznaną im przez prawo państwa wysyłającego w stosunku do członków personelu EUPM.

Artykuł 9

Bezpieczeństwo

1. Państwo przyjmujące, korzystając z własnych środków, przyjmuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo członków personelu EUPM.

2. Do celów ust. 1 państwo przyjmujące przyjmuje wszystkie niezbędne środki w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa EUPM i członkom personelu EUPM. Jakiegokolwiek postanowienia szczególne proponowane przez państwo przyjmujące uzgadnia się z szefem misji przed ich wykonaniem. Państwo przyjmujące zezwala na działania związane z ewakuacją medyczną członków personelu EUPM i udziela wsparcia w tym zakresie.

W razie konieczności zostaną zawarte dodatkowe uzgodnienia, o których mowa w art. 18.

Artykuł 10

Umundurowanie

1. Członkowie personelu EUPM noszą mundury krajowe lub ubrania cywilne rozpoznawalnie oznakowane emblematem EUPM.

2. Noszenie munduru podlega zasadom określonym przez szefa misji.

*Artykuł 11***Współpraca i dostęp do informacji**

1. Państwo przyjmujące zapewnia pełną współpracę i wsparcie EUPM i członkom personelu EUPM.
2. Jeżeli jest to wymagane i konieczne do realizacji celów EUPM, państwo przyjmujące, zgodnie ze swoim ustawodawstwem, może zapewnić członkom personelu EUPM skuteczny dostęp do:
 - a) obiektów lub miejsc znajdujących się pod kontrolą państwa przyjmującego, które mają znaczenie dla wypełniania mandatu EUPM;
 - b) dokumentów, materiałów i informacji znajdujących się pod kontrolą państwa przyjmującego, w zakresie niezbędnym do wypełniania mandatu EUPM.

W razie konieczności oraz do celów akapitu pierwszego zostaną zawarte dodatkowe uzgodnienia, o których mowa w art. 18.

W stosownych przypadkach można odwoływać się do postanowień Umowy z dnia 31 marca 2017 r. między Unią Europejską a Republiką Mołdawii w sprawie procedur bezpieczeństwa na potrzeby wymiany i ochrony informacji niejawnych.

3. Szef misji i państwo przyjmujące regularnie konsultują się wzajemnie i przyjmują odpowiednie środki, aby zapewnić ścisłą wzajemną współpracę na każdym odpowiednim szczeblu. Państwo przyjmujące może wyznaczyć oficera łącznikowego przy EUPM.

*Artykuł 12***Wsparcie państwa przyjmującego i zawieranie umów**

1. Państwo przyjmujące udziela EUPM, na jej prośbę, pomocy w znalezieniu odpowiednich obiektów.
2. Państwo przyjmujące udostępnia nieodpłatnie, w miarę potrzeb i możliwości, obiekty do niego należące. Państwo przyjmujące nie żąda od EUPM żadnego odszkodowania za budowę, przebudowę lub modyfikowanie tych obiektów.

Obiekty należące do podmiotów prywatnych, w zakresie potrzebnym do prowadzenia przez EUPM działań administracyjnych i operacyjnych, są udostępniane na podstawie odpowiednich ustaleń umownych.

3. W zakresie swoich środków i możliwości, państwo przyjmujące udziela pomocy w przygotowaniu, utworzeniu, wykonaniu i wspieraniu EUPM, co obejmuje wspólne korzystanie z obiektów i sprzętu wraz z ekspertami EUPM.
4. Państwo przyjmujące udziela pomocy i wsparcia EUPM na co najmniej takich samych warunkach, na jakich udziela pomocy i wsparcia własnym obywatelom.
5. EUPM posiada niezbędną zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych przyznaną przez przepisy ustawowe i wykonawcze państwa przyjmującego, w celu wypełniania swojej misji, w szczególności w celu otwierania rachunków bankowych, nabywania lub zbywania majątku oraz występowania jako strona postępowania prawnego.
6. Prawo właściwe dla umów zawieranych przez EUPM w państwie przyjmującym określa się w odpowiednich postanowieniach tych umów.
7. Umowy zawierane przez EUPM mogą przewidywać, że do sporów wynikających z ich wykonywania ma zastosowanie procedura rozstrzygania sporów, o której mowa w art. 15 ust. 3 i 4.
8. Państwo przyjmujące ułatwia wykonywanie umów zawieranych przez EUPM z podmiotami handlowymi do celów misji.

*Artykuł 13***Zmarły personel EUPM**

1. Szef misji ma prawo objąć nadzór nad odesłaniem zwłok wszelkich zmarłych członków personelu EUPM, a także ich mienia osobistego do kraju pochodzenia, oraz podejmować odpowiednie działania w tym zakresie.
2. Nie przeprowadza się sekcji zwłok zmarłych członków personelu EUPM bez zgody zainteresowanego państwa oraz obecności przedstawiciela EUPM lub przedstawiciela zainteresowanego państwa.
3. Państwo przyjmujące oraz EUPM współpracują w jak najszerszym zakresie w celu szybkiego odesłania zwłok zmarłego członka personelu EUPM do kraju pochodzenia.

*Artykuł 14***Komunikacja**

1. EUPM może instalować i obsługiwać nadawcze i odbiorcze stacje radiowe, jak również systemy satelitarne, za zgodą państwa przyjmującego. EUPM współpracuje z właściwymi organami państwa przyjmującego w celu uniknięcia konfliktu w korzystaniu z odpowiednich częstotliwości. Państwo przyjmujące udostępnia zakres częstotliwości bez pobierania opłat.
2. EUPM korzysta z prawa do nieograniczonej komunikacji radiowej (włącznie z satelitarnymi, ruchomymi i przenośnymi aparatami radiowymi), telefonicznej, internetowej, telegraficznej, faksowej i za pomocą innych środków, a także z prawa do instalowania urządzeń niezbędnych do utrzymywania takiej komunikacji w ramach obiektów EUPM i pomiędzy nimi, włącznie z kładzeniem kabli i linii naziemnych, do celów EUPM.
3. W obrębie swoich obiektów EUPM może podejmować działania niezbędne do zapewnienia dystrybucji poczty, której nadawcą lub odbiorcą jest misja lub członkowie jej personelu.

*Artykuł 15***Roszczenia odszkodowawcze z tytułu śmierci, obrażeń ciała, szkody lub straty**

1. EUPM, członkowie personelu EUPM, UE ani państwa wysyłające nie ponoszą odpowiedzialności z tytułu szkód lub strat dotyczących mienia cywilnego lub publicznego, które związane są z potrzebami operacyjnymi lub powstają w wyniku działań związanych z zakłóceniami porządku publicznego lub ochroną EUPM.
2. W celu osiągnięcia ugody roszczenia z tytułu szkód lub strat dotyczących mienia cywilnego lub państwowego nieobjętych postanowieniami ust. 1 oraz roszczenia z tytułu śmierci lub uszkodzenia ciała oraz z tytułu szkód lub strat dotyczących mienia EUPM są przekazywane EUPM przez właściwe organy państwa przyjmującego w przypadku roszczeń wniesionych przez osoby prawne lub fizyczne z państwa przyjmującego, oraz kierowane do właściwych organów państwa przyjmującego w przypadku roszczeń wniesionych przez EUPM.
3. W przypadku gdy osiągnięcie ugody jest niemożliwe, roszczenie odszkodowawcze przedkłada się komisji ds. roszczeń złożonej z jednakowej liczby przedstawicieli EUPM oraz przedstawicieli państwa przyjmującego. Rozstrzygnięcie co do roszczeń osiąga się na zasadzie wspólnego porozumienia.
4. W przypadku gdy niemożliwe jest osiągnięcie ugody w ramach komisji ds. roszczeń, spór jest rozstrzygany na drodze dyplomatycznej między przedstawicielami państwa przyjmującego oraz UE w przypadku roszczeń nieprzekraczających kwoty 40 000 EUR. W przypadku roszczeń powyżej tej kwoty, spór jest wnoszony przed trybunał arbitrażowy, którego decyzje są wiążące.
5. Trybunał arbitrażowy, o którym mowa w ust. 4, składa się z trzech sędziów polubownych, z których jeden jest wyznaczany przez państwo przyjmujące, jeden — przez EUPM, a trzeci wyznaczany jest wspólnie przez państwo przyjmujące i EUPM. Jeżeli jedna ze stron nie wyznaczy sędziego polubownego w terminie dwóch miesięcy lub w przypadku braku zgody pomiędzy państwem przyjmującym a EUPM co do wyznaczenia trzeciego sędziego, sędzia ten jest wyznaczany przez przewodniczącego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

6. EUPM oraz organy administracyjne państwa przyjmującego zawierają porozumienie administracyjne w celu określenia zakresu uprawnień komisji ds. roszczeń oraz trybunału arbitrażowego, procedur obowiązujących w tych organach oraz zasad wnoszenia roszczeń.

Artykuł 16

Współpraca i spory

1. Wszystkie kwestie zaistniałe w związku ze stosowaniem niniejszej umowy są rozpatrywane wspólnie przez przedstawicieli EUPM oraz właściwe organy państwa przyjmującego.
2. W przypadku braku jakiegokolwiek wcześniejszego rozstrzygnięcia spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszej umowy rozstrzygane są wyłącznie na drodze dyplomatycznej przez przedstawicieli państwa przyjmującego i przedstawicieli UE.

Artykuł 17

Inne przepisy

1. Rząd państwa przyjmującego odpowiada za wprowadzenie w życie i przestrzeganie przez właściwe władze lokalne państwa przyjmującego przewidzianych w niniejszej umowie przywilejów, immunitetów i praw EUPM oraz członków personelu EUPM.
2. Żadne z postanowień niniejszej umowy nie ma na celu ustanowienia odstępstwa ani nie może być interpretowane jako ustanawiające odstępstwo od jakichkolwiek praw, które mogą przysługiwać na mocy innych umów państwu członkowskiemu UE lub jakimkolwiek innemu państwu wnoszącemu wkład w EUPM.

Artykuł 18

Przepisy wykonawcze

Do celów stosowania niniejszej umowy kwestie operacyjne, administracyjne i techniczne mogą być przedmiotem odrębnych uzgodnień zawieranych pomiędzy szefem misji a organami administracyjnymi państwa przyjmującego.

Artykuł 19

Stosowanie, wejście w życie i rozwiązanie umowy

1. Niniejszą umowę stosuje się tymczasowo od dnia jej podpisania przez strony.
2. Niniejsza umowa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym strony powiadomią się wzajemnie o zakończeniu niezbędnych procedur wewnętrznych. Powiadomienia kieruje się do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej, z jednej strony, oraz do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Republiki Mołdawii, z drugiej strony.
3. Niniejsza umowa pozostaje w mocy do dnia wyjazdu ostatniego członka personelu EUPM, zgodnie z powiadomieniem EUPM.
4. Niniejsza umowa może zostać zmieniona lub wypowiedziana w formie pisemnej za obopólną zgodą stron.
5. Wypowiedzenie niniejszej umowy nie ma wpływu na żadne prawa ani obowiązki wynikające z wykonywania niniejszej umowy przed jej wypowiedzeniem.

Niniejsza umowa sporządzona jest w dwóch egzemplarzach w językach angielskim i rumuńskim, przy czym każdy z tych tekstów jest na równi autentyczny. W przypadku rozbieżności w wykładni pierwszeństwo ma wersja angielska.

